

РЕШЕНИЕ

№ 6843

гр. София, 10.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в публично заседание на 24.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Първолета Станчева, като разгледа дело номер **2758** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.203 и сл.АПК, вр. с чл.284 от ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба на В. Г. П. от [населено място] срещу ГДИН за заплащане на обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди в размер на 30 000 лева, изразяващи се в незначитане на работни дни и непоставяне на кръстчета за извършената от него работа в периода от 15.12.2021 година до 26.08.2022- 50 работни дни, когато е бил назначен на работа „Отговорник хранителен склад“ и в периода от 16.09.2022 година до 28.11.2022 година, като е ошетен е с 22 кръстчета, когато е бил назначен на длъжност „Помощник- отчетник – техническа служба“, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на постъпването му на работа-15.12.2021 година до окончателното изплащане на сумата.

В исковата молба се твърди, че ищецът е бил принуден да работи непрекъснато, в това число през почивните и празничните дни, като бил дискриминиран и заплашван от ИСДВР, подал е молба за преместване на друга длъжност, но тя два месеца не е била разглеждана и следва да се счита за оттеглена, бил е подложен на дискриминация и вследствие на изгубените кръстчета е загубил много дни, които е следвало да му бъдат зачетени при намаляване на присъдата и вследствие на това е излязъл по- късно. Иска се ответникът да бъде осъден да заплати посочената сума.

В съдебно заседание, ищецът- В. Г. П. редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК се явява и поддържа исковата молба на завените основания.

Ответникът по иска- Главна дирекция“ Изпълнение на наказанията“ [населено място], редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК, се представлява от юрисконсулт Д., редовно упълномощена, която оспорва исковата молба по основание и размер по съображения, посочени в писмения отговор. Претендира заплащането на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СПП-прокурор С. изразява становище за недоказаност и неоснователност на исковата претенция в посочения размер.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

Ищецът П. е постъпил в Затвор- [населено място] на 10.11.2021 година и е преведен в ЗО“ К.“ на 03.12.2021 година, като е престоял там до 28.11.2022 година/ след което по негова молба е преместен в Затвор- [населено място]/ и е бил настанен в 3 група, пребивавал е до извеждането му в Затвора – [населено място] в [жилищен адрес] спално помещение 1 за изтърпяване на наказание“ Лишаване от свобода“ за срок от една година , което е изтърпял на дата 04.08.2022 година , а от дата 04.08.2022 година до 20.04.2023 година е изтърпявал и друго наказание “Лишаване от свобода“ за срок от една година. По време на престоя му в ЗО“ К.“ е бил трудово устроен със Заповед от 14.12.2021 година, като е назначен на работа считано от 15.12.2021 година като Управител на склад към Домакинството на ЗО“ К.“, пребивавал е на територията на ЗО“ К.“ в периода от 03.12.2021 година до 28.11.2022 година, като със Заповед № 37-Д-14.12.2021 година на Началник сектор З.“ К.“ на лишения от свобода В. Г. П. е възложено на основание чл.77,ал.1 и чл.78,ал.1 от ЗИНЗС и във връзка с чл.164,чл.165, чл.166, ал.2 и чл.172 от ППЗИНЗС да работи в ЗО“ К.“ от понеделник до събота включително на 8 часа дневно на длъжност „ Управител на склад“ на щат към Домакинство на З.“ К.“ считано от 15.12.2021 година с изпитателен срок от 3 месеца.

На 14.12.2021 година ищецът П. попълнил Декларация на основание чл.173,ал.2 от ППЗИНЗС , във връзка с чл.79,ал.3 от ЗИНЗС и декларира съгласието си да полага труд на 6 дневна работна седмица, работата през шестия ден да не се зачита за извънреден труд, запознат е с чл.134,ал.5 от ППЗИНЗС , както и с изискванията на чл.58,ал.2 и ал.3 от ППЗИНС за изготвяне на график за осигуряване на почивките по чл.79,ал.4 от ЗИНЗС.

Със Заповед № 135/26.08.2022 година на ИФЗ Началник З. „ К.“ е освободен лишеният от свобода В. Г. П. като е отменена Заповед № 37-Д/14.12.2021 година като Управител- Хранителен склад в З.“ К.“ считано от 26.08.2022 година.

Със Заповед № 152/16.09.2022 година на Началник сектор „ К.“ е възложено на лишения от свобода В. Г. П. да работи като „ Помощник – отчетник – Техническа служба“ от понеделник до събота на 8 часа дневно, считано от 17.09.2022 година с изпитателен срок от 3 месеца.

На 28.11.2022 година ищецът е преместен в Затвор [населено място] по негово искане с цел устройване на работа, където е останал до изтърпяване на наказанието и предсрочното му освобождаване на 20.04.2023 година.

По делото са приложени присъствени форми за зачитане на работните дни на ищеца в посочения в исковата молба период, заповеди за награждаване на ищеца, подадените от него молби за преназначаване на друга длъжност, Текущ доклад от ИСДВР – И. и доказателства за зачитане на работните му дни при отчитане

продължителността на изтърпяване на наказанието „ Лишаване от свобода“.

От показанията на свидетеля К.- също лишен от свобода се установява какво е било състоянието на ищеца след като работил непрекъснато ,как се е чувствал след като е работил непрекъснато 7 дни в седмицата, колко бил уплашен от заканите и заплахите на инспектор ИСДВР- И. И..

От показанията на свидетеля И. И.- ИСДВР се установява механизмът на зачитане на работни дни на ищеца и по принцип, условията, при които се преназначават на друга длъжност, колко дни е работил и в какво се изразява неговата робота.

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град намира предявената искова молба за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, същата се явява неоснователна и недоказана. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.Разпоредбата се съдържа в глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора,исковете по ал.1 се разглеждат по реда,установен в [Административнопроцесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#)-искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на искове за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди,причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#) - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.205 от АПК,искът за

обезщетение се предявява срещу юридическото лице,представявано от органа,от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди.

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държаната не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки-незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Съгласно ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 3 ОТ 22.04.2005 Г. ПО ТЪЛК. ГР. Д. № 3/2004 Г., ОСГК НА ВКС.Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването - [чл. 1, ал. 2 ЗОДВПГ](#). В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване. При незаконни фактически действия на администрацията този момент е тяхното преустановяване. От така определените моменти на изискуемост, започва да тече погасителната давност и се дължи мораторна лихва.

В конкретната хипотеза, тъй като се претендират вреди от бездействие на ГД“ИН – незачигена на кърстчета за оротин дни ..... ,коте е довле до ощетаван на ищеца изтърапавена наказине без да са зачетени положените от него ралотин дин непрекъснато ив ъсбота и недаля илешин от възможността да бъде пердсрооно соводине, отпаравни са му заплахи от страна на инсепоктор И. И. , че ще бъде перчестене в ЗО“ К.“ искът се разглежда по реда на чл.284 и сл. от ЗИНЗС и исковата защита следва да се реализира по реда на Глава 7 от [ЗИНЗС](#). В мотивите към проекта на [Закон за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража](#) (№ 602-01-55 от 03.10.2016 г., 43-то НС), в които е посочено, че досегашният ред по [чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#) за разглеждане на искове на лишени от свобода за вреди, произтичащи от лоши условия на задържане, е обявен за неефективен с решението "Н. и други срещу България". Констатираните недостатъци на досегашната практика са: липсата на яснота относно това кои точно действия и бездействия на административния орган следва да докаже ищецът, за да бъде успешен искът му (параграф 195); твърде формалистичният подход при прилагане на принципа "affirmanti incumbit probatio" (тежестта на доказване е върху твърдящия), който не взема предвид трудностите, с които лишеният от свобода може да се сблъска при доказване на твърденията си (параграф 196); преценка на условията на задържане в светлината на националните правни норми, които уреждат отделни аспекти на условията на задържане, а не в светлината на кумулативния ефект на тези условия върху задържания с оглед на общата забрана за нечовешко и унижително отношение

по чл. 3 от Конвенцията (параграф 197); отказът да се приеме презумпцията, че лошите условия на задържане причиняват неимуществени вреди на задържания, както изисква практиката на ЕСПЧ (параграф 198); прилагане на разпоредбите на погасителната давност по начин, който не отчита продължаващата природа на поставянето в лоши условия (параграф 199).

Именно с приетите промени се цели преодоляване на тези недостатъци чрез въвеждането на специфично съдебно средство за лишени от свобода и задържани под стража за компенсиране на вреди в резултат на нарушение на забраната за изтезание, нечовешко или унизително отношение от страна на специализираните органи по изпълнение на наказанията, регламентирана изрично в новата редакция на [чл. 3 от ЗИНЗС](#). Тази забрана произтича пряко и от чл. 3 от ЕКЗПОСЧ, която по силата на [чл. 5, ал. 4 от Конституцията](#) е част от вътрешното право и има предимство пред националното законодателство.

Разгледани на тази плоскост, предпоставките на специфичния иск за вреди по реда на чл. [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#) са - акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с което се нарушава чл. 3 от ЗИНЗС, настъпила, в резултат на нарушението неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, която се предполага до доказване на противното по силата на въведената с разпоредбата на [чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС](#), оборима презумпция, че неимуществените вреди се предполагат до доказване на противното.

Искът отново е осъдителен и с него се цели овъзмездяване на лишения от свобода вследствие на претърпени от него неимуществени вреди в резултат на нарушение на чл.3 от ЗИНЗС и отговорността на държавата се ангажира при доказано подлагане на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение /чл. 3, ал. 1/, както при поставянето на лицата в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода"или"задържането под стража",изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ,храна,облекло,отопление,осветление,проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия,бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност /чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС. По силата на [чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС](#), искът по [чл. 284, ал. 1](#) се разглежда по реда на [Глава Е. от Административнопроцесуалния кодекс](#), а, ал. 2 на текста сочи като ответници органите по чл. 284, ал. 1, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите. В Определение № 189 от 8.01.2018 г. на ВАС по адм. д. № 10037/2017 г., III о., докладчик председателят В. П. е посочено ,че органите по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#) са "специализираните органи по изпълнение на наказанията", но нито ЗИНЗС, нито друг закон, нито от мотивите към Законопроекта за приемане на [ЗИД на ЗИНЗС](#) (ДВ, бр. 13/2017 г.), когато е въведено понятието, се дава определение кои са "специализираните" органи по изпълнение на наказанията и каква е отликата в техните правомощия спрямо общите "органи по изпълнение на наказанията".[ЗИНЗС](#) определя единствено кои са органите по изпълнение на наказанията, каквито без претенция за изчерпателност са министърът на правосъдието ([чл. 10](#)), главният директор на ГДИН ([чл. 13, ал. 2](#)), началникът на затвор ([чл. 15](#)), началникът на Областна служба "Изпълнение на наказанията" ([чл. 16а](#)) и началниците на пробационните служби и арести ([чл. 16](#)). Изпълнението на

наказанията освен от установените органи се осъществява пряко и от служители в ГДИН и в териториалните й служби. Техните функции и статут е уреден в [глава IV от ЗИНЗС](#). Като се отчете, че забраната по [чл. 3 от ЗИНЗС](#) е обща и спазването ѝ е пряко задължение, както за административните органи по изпълнение на наказанията, така и за длъжностите лице (служителите) към местата за лишаване от свобода, то съдът е приел, че под понятието "специализирани органи" от [част VII на ЗИНЗС](#) следва да се разбира всеки административен орган или длъжностно лице, чийто правомощия, служебни или трудови задължения са свързани пряко с изпълнението на наказанията и постигането на неговите цели, описани в [чл. 2 от ЗИНЗС](#). При така направеното тълкуване на понятието "специализирани органи" следва да се разтълкува и приложението на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), според който "искът (по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#)) се предявява ... срещу органите по [чл. 284, ал. 1](#), от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите". Буквалното тълкуване на нормата води до извод, че надлежен ответник по иска е конкретният административен орган или длъжностно лице, посочено в иска като причинител на вредите. Това разбиране, изведено при прочита на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), ВАС е определил като неудачно и неефективно законодателно решение, спрямо критериите на [чл. 13 от Конвенцията](#), което само по себе си е насочено именно към създаването на ефективен компенсаторен механизъм спрямо нарушенията по [чл. 3 от Конвенцията](#). Относно неефективността на нормата е достатъчно да се отбележи, че потенциалното осъждане на административен орган или длъжностно лице, би довело до абсолютно сигурна невъзможност за реалното овъзмездяване на причинените вреди на ищците с оглед понасянето на отговорността от физическите лица, изпълняващи съответната длъжност. От друга страна, е налице липса на ясна нормативна уредба за евентуалното пренасяне на отговорността за изплащане на обезщетенията от ответника по иска към Държавата като общо обективно отговорна за причинените вреди, съгласно [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#), което пренасяне да гарантира лесен и бърз достъп на ищеца до привеждането на съдебното решение в изпълнение. Нормата на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), макар и въведена през 2017 г., е аналогична като ползвана законодателна техника спрямо нормата на [чл. 7 от ЗОДОВ](#) (ред. ДВ, бр. 60/1988 г.). От приемането на [чл. 7](#) през 1988 г. до сега, нормата предвижда, че "искът за обезщетение се предявява ..... срещу органите по [чл. 1](#) и [2](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите. По въпроса за пасивната процесуална легитимация по искове за обезщетение за вреди по [чл. 1](#) и [чл. 2 от ЗОДОВ](#) е налице значителна и последователна съдебна практика през последните години, като е достатъчно да се посочи, че с точка 6 от [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г.](#), ОСГК, бе решено, че "Отговорността на държавния орган е специфично проявление на принципа за отговорност на работодателя по [чл. 49 ЗЗД](#) в областта на [ЗОДВПГ](#) (сега ЗОДОВ) и тази отговорност е също гаранционно обезпечителна. По исковете за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции. С други думи, правилото на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#) за определяне на ответник по иска по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#), следва да се тълкува, че искът се предявява срещу юридическото лице, с което длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите или чиято дейност се възлага или обезпечава от името и за сметка на юридическото лице и така тълкуван [чл. 285, ал. 2](#)

[от ЗИНЗС](#), макар като по нов и специален закон спрямо общите процесуални правила, уредени в [глава XI на АПК](#) "Производства за обезщетения", напълно съвпада със смисъла на [чл. 205 от АПК](#), според който искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Последните, според правилото на [чл. 205 АПК](#) са юридическите лица, представлявани от органа (в случая от специализираните органи по изпълнение на наказанията), от чиито незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите..

В настоящия случай на първо място, искът е насочен срещу надлежен ответник- Главна Дирекция "Изпълнение на наказанията", която е юридическо лице и надлежен пасивно легитимиран ответник по иска. Това е така, защото съгласно чл.12 от ЗИНЗС, прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" е юридическо лице към министъра на правосъдието със седалище С. и е на бюджетна издръжка. Затворите, поправителните домове и областните служби "Изпълнение на наказанията" са териториални служби на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията"/ чл.12, ал.23 от ЗИНЗС. По силата на чл.16 от ЗИНЗС, Областните служби "Изпълнение на наказанията" обединяват, ръководят и контролират дейността на пробационните служби и арестите.

Нещо повече дори, съгласно чл.8 от ППЗИНС прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", а съгласно чл.7, ал.1 ,б. „а“ от ППЗИНС, Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" осъществява методическо ръководство и контрол по изпълнението на наказанията, наложени с влезли в сила съдебни актове, спазването на правата и задълженията на лишените от свобода; взаимодействието с органите на съдебната власт за привеждане в изпълнение на мярката за неотклонение задържане под стража, законосъобразността при прилагане на дисциплинарни мерки спрямо лишените от свобода, разпределението на времето на лишените от свобода, състоянието на жилищно-битовата база; настаняването и разпределението на новопостъпилите, работата на комисиите по [чл. 73 ЗИНЗС](#); освобождаването от местата за лишаване от свобода.

На следващо място, пасивно легитимирани по тези искове са съответните държавни органи- юридически лица, а не техните териториални поделения или обособени структури без правосубектност, тъй като по исковете за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. ЗИНЗС е влязъл в сила на 01.06.2009 година. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции. Следва да бъде посочено, че съгласно чл.77 от ЗИНЗС по време на изтърпяване на наказанието лишените от свобода имат право на подходяща работа и по възможност предпочитанието на лишения от свобода към конкретен вид работа се удовлетворява, а участието в трудова дейност се стимулира и отчита при определяне степента на поправяне и превъзпитание. По аргумент от чл. 78, ал. от ЗИНЗС за всяка работа извън доброволния неплатен труд и дежурствата по поддържане на

реда и хигиената лишени от свобода получават определена част, но не по-малко от 30 на сто от възнаграждението за изработеното, като продължителността на работния ден на лишени от свобода се определя съобразно разпоредбите на трудовото законодателство. Лишените от свобода се ползват от намален работен ден наравно със съответните категории работници и служители, а полагането на извънреден труд се разрешава със заповед на главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" до размера, установен в трудовото законодателство. Със съгласието на лишени от свобода главният директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" може да разреши отделни групи лишени от свобода да работят на 6-дневна работна седмица. В тези случаи работата през 6-ия работен ден не се смята за извънреден труд. Лишените от свобода имат право на непрекъсната междудневна почивка не по-малко от 12 часа и непрекъсната седмична почивка не по-малко от 38 часа, а при производства с непрекъсната работа и при промяна на смените - не по-малко от 24 часа. Лишените от свобода не работят в празнични дни освен заетите в обслужващата и комунално-битовата дейност, както и в случаите на бедствия и аварии, при които положеният труд се смята за извънреден.

Во конкретния случай от доказателствата по делото е установено, че ищецът след като е преведен в ЗО „ К.“ на дата 03.12.2021 година и въз основа на негова изрична молба със Заповед от 15.12.2021 година е назначен на работа в ЗО“ К.“ на длъжност- Управител на склад на щат към Домакинство на З. „К.“ считано от 15.12.2021 година на 6 дневна работна седмица и същият е подписал Декларация, с която изразил съгласието си да работи на 6 дневна работна седмица и работата през шестия ден да не се зачита за извънреден труд. От приложената Присъствена форма за периода от месец декември 2021 година до месец август 2022 година в щата на Домакинство на ЗО“ К.“ е видно, че на ищеца са му зачитани работни дни за месец декември 2021 година- 11 работни дни, за месец януари- 24 работни дни, за месец февруари- 24 работни дни, за месец март 2022 година- 26 работни дни, за месец април -23 работни дни, за месец май 23 работни дни, за месец юни 2022 година – 26 работни дни, за месец юли 2022 година – 26 работни дни, за месеца август 2022 година 22 работни дни, като той е изтърпял наказанието по първата присъда на 04.08.2022 дни или общо до 04.08.2022 година на ищеца са зачетени работни дни в размер на 186 работни дни и в негова полза 93 дни и с това същият е изтърпял наказанието-„Лишаване от свобода“ при зачитане на работните дни / и вследствие на работата ищецът предсрочно е изтърпял наказанието-„ Лишаване от свобода“ на дата 04.08.2022 година/ като до 03.08.2022 година са му зачетени 186 работни дни, които е работил. Недоказано е твърдението на ищеца, че той е работил непрекъснато и събота, и неделя, в празнични и почивни дни като Управител на хранителен склад, и непрекъснато е полагал извънреден труд, тъй като по делото не се съдържат такива доказателства. Единствените доводи в тази насока са в показанията на лишения от свобода К., който в показанията си сочи, че на ищеца не са се зачитали работни дни с кръстчета, но тези показания влизат в противоречие със събраните по делото писмени доказателства и най- вече с факта, че след като му са зачетени работните дни, ищецът е предсрочно освободен по първата присъда на дата 04.08.2022 година. Наред с това, твърдението на свидетеля К., че ищецът е бил уплашен след като е разбрал, че не му се зачитат работни дни и е бил притеснен, е недоказано по никакъв начин, защото на първо място, / с оглед показанията на свидетеля И.- ИСДВР в посока, че Справката за зачитане на работни дни се намира на достъпно място в ЗО“ К.“ и всеки лишен от свобода може да направи справка, и да поиска корекция, а в случая липсват доказателства ищецът по какъвто и да е начин да е подал молба за корекция и за отразяване на действително

отработените от него дни както до Администрацията на ЗО“ К.“, така и от Администрацията на Затвор- [населено място]. Напротив именно поради зачитането на работните дни ищецът е предсрочно освободен. Недоказано е твърдението на ищеца, че същият е работил непрекъснато- и неделя, без да му се зачитат работни дни, защото такива доказателства по делото не се съдържат. Ако той е полагал доброволен труд в неделя, то това не може да бъде приравнено на незачитане на работни дни. Няма доказателства, че ищецът е констатирал, че не му се зачитат работните дни и същият да е направил каквото и да е волеизявление, молба или по друг начин да е уведомил Администрацията на ЗО“ К.“ да предприеме действия по отразяване на работните дни с кръстчета/, още повече, че една от функциите ,която е изпълнявал ищецът на длъжността- Помощник- отчетник е да види зачетените работните дни на всеки един лишен от свобода. Недоказано е и твърдението на ищеца , че е бил заплашван от ИСДВР- И. И. и същият се страхувал от него, бил е дискриминиран от него и по молбите му за преназначаването на друга работа не взето отношение. Па първо място, депозираните молби от ищеца за преместване на друга работа са разгледани и по всяка една от тях има произнасяне в посока опасност за обществото и съществуващ риск . На второ място съгласно [чл. 77, ал. 1 и ал. 2 ЗИНЗС](#) по време на изтърпяване на наказанието лишените от свобода имат право на подходяща работа, като по възможност предпочитанието им към конкретен вид дейност се удовлетворява. В съдебната практика трайно е прието, че това право не е скрепено с безусловно задължение на длъжностните лица да осигурят работа на лишените от свобода през целия им престой в местата за изтърпяване на наказание или всеки път, когато те са заявили желанието си. Назначаването на работа е свързано с редица условия- [чл. 164, ал. 3 ППЗИНЗС](#), както и с възможностите да им бъде осигурена такава, с разкритите работни места в Държавно предприятие "Фонд затворно дело" и в обслужващата и комунално-битова дейност на затворническите заведения- [чл. 164, ал. 1 ППЗИНЗС](#). Осигуряването на възможност за полагането на труд е предоставено на преценката на началника на затвора в зависимост от нуждата за осъществяването на конкретни дейности и качествата на лишения от свобода, включително оценката по [чл. 55, ал. 2 ЗИНЗС](#). Възможността за преценка на административния орган може да е продиктувана от обективна невъзможност или от субективна преценка, но е правомощие на началника на затвора, който действа в условията на оперативна самостоятелност.

Според [чл. 164, ал. 6 ППЗИНЗС](#) за заемането на определена длъжност лицата следва да притежават специална правоспособност, квалификация и здравен статус, ако такива са необходими за извършването на дадени дейности. Съгласно [чл. 164, ал. 7 ППЗИНЗС](#) приоритет при участие в трудова дейност имат лишени от свобода, които спазват реда и дисциплината и са с доказани трудови качества“ **В този смисъл РЕШЕНИЕ № 3227 ОТ 11.03.2021 Г. ПО АДМ. Д. № 9676/2020 Г., III ОТД. НА ВАС, както и показанията на свидетеля И.- ИСДВР на ищеца, които сочат, че не всяка подадена молба за преместване и започване на работа се удовлетворява.**

На следващо място, вследствие на положения от него труд и въз основа на Докладни записки ищецът е награждаван многократно за положение от него труд. Що се касае до наваденото твърдение на ищеца, че подадената от него молба за преназначаване на друга длъжност и подадената от ищеца молба от 24.06.2022 година да се счита за оттеглена, то липсват доказателства ищецът да е подал молба и след това да я оттеглил по съответния ред, а напротив от доказателствата по делото е видно, че той продължил през този периода да работи и да му се зачитат работни дни, вследствие на което зачитане му е намалена първата присъда и същият

е изтърпял наказанието лишаване от свобода от 1 година на дата 04.08.2022 година. На следващо място, няма как едва в хода на съдебното производство ищецът да заявява, че тази молба е оттеглена, защото оттеглянето не може да породи действие едва в хода на съдебното производство. Изложените от свидетеля К. твърдения и възприятия, че ищецът се е страхувал са косвени и не са базират на преки впечатления относно заплахите, дискриминирането на ищеца от страна на ИСДВР И. И., а изложените доводи от ищеца в тази насока са неподкрепени с доказателства. Свидетелят не е присъствал на заплахи, на подлагане на дискриминация на ищеца от страна на ИСДВР -И. И.. Не се доказва по никакъв начин, че инспектори социална дейност публично са унижавали ищеца пред други лишени от свобода, което да довело до чувство на безпомощност и малоценност .

Наред с това, недоказано е и твърдението на ищеца, че не са му зачетени работни дни и в периода от 15.09.2022 година до 28.11.2022 година в размер на 71 кръстчета- изгубил е 36 дни свобода, защото от приложената Справка е видно, че ищецът е полагал труд и същите са му зачитани за работни дни, тези работни дни са участвали и в намаляването на изтърпяване на наказанието“ Лишаване от свобода“ за срок от една година по втората присъда и същият е предсрочно освободен на дата 20.04.2023 година и са му зачетени от 04.08.2022 година до 20.04.2023 година от работа 192 дни е в негова полза 96 дни. Ако в действителност на ищеца не са били зачитани кръстчета ,то възниква въпросът как същият и по двете присъди е освободен предсрочно със зачитане на работните дни- очевидно това е плод само на неговата защитна теза и на желанието да бъде овъзмезден за вреди, които не е претърпял/ още повече, че една от функциите Помощник- отчетник Техническа служба/ която е изпълнявал ищецът в периода от 16.09.2022 година до 28.11.2022 година. Няма доказателства ищецът след като констатирал, че не му се зачитани работни дни да е подал молби, възражения или по друг начин да е уведомил Администрацията на ЗО“ К.“ и на Затвор – [населено място], и въпреки подадените молби и констатирани неотчетени работни дни, същите да не са отразени като работни дни. Недоказано е твърдението на ищеца, че същият многократно е сигнализирал Администрацията на Затвор- С. за това отношение-че на него от там са му заявявали, че инспекторите в ЗО“ К.“ проявяват спрямо него незаконосъобразни действия и бездействия. Не се доказва незаконосъобразно бездействие от страна на служителите на ответника. Вярно е,че органите, на които е възложено да осъществяват ръководство и контрол върху дейността по изтърпяване на наложено с присъда наказание или при изпълнение на мярка за неотклонение - задържане под стража са длъжни да осигуряват на осъдените лица и на задържаните под стража такива условия, които да не създават предпоставки за увреждане на физическото и психическото им здраве, нито на човешкото им достойнство, но не се доказва нарушение на разпоредбите на чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи и [чл. 29, ал. 1 от Конституцията на Република България](#), според която никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, нечовечно или унижаващо отношение. Конвенцията е ратифицирана от Република България и на основание [чл. 5, ал. 4 от Конституцията](#) има пряко действие и съставлява част от вътрешното право. Спазването на принципите на [чл. 3 КЗПЧОС](#) в исковия период представлява задължение,пряко произтичащо от закон.

Не се доказва, че вследствие на това незачитане на работни дни, проявена дискриминация , заплахи, ищецът да претърпял неимуществени вреди, които да са довело до унижение, уплаха или на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне ил наказание.

Следва да бъде посочено, че съгласно чл. 5 Всеобщата декларация за правата на човека “Никой не трябва да бъде подлаган на изтезания или на жестоко, нечовешко

унизително третиране.

В приетата от ОС на ООН през 1975 година Декларация за защита на всички лица от подлагане на изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, както в приетата през 1984 година Конвенция против изтезанията и други форми на жестоко нечовешко или унижително отнасяне или наказание, се приема, че терминът "изтезание" означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, за да се получат от него сведения или признания, за да бъде наказано за действие, което то или трето лице е извършило или в извършването на което е заподозряно, или, за да бъдат сплашвани или принуждавани, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или е тяхно подстрекателство или явно, или мълчаливо съгласие. Независимо, че няма все още общоприето определение на понятието "жестоко, нечовешко или унижително отношение", съгласно чл. 1, ал. 2 на Декларацията от 1975 г. "Изтезание представлява усложнена умишлена форма на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание". На практика за елементи на това отношение се приемат следните форми на физическо отнасяне: незаконосъобразни разпити, придружени с физическо насилие; кастрирането; осакатяване на женските полови органи; задържане в килии без осветление; недостатъчно храна или насилствено хранене; подлагане на биомедицински експерименти или даването на наркотици на задържани и затворници и др. В приетите под егидата на ООН през 1993 година Виенска декларация и програма за действие се приема, че изтезанията, чиито последици са унищожаването на човешкото достойнство и разрушаване на възможностите на жертвите да продължат живота и дейността си, са едно от най-отвратителните нарушения на правата на човека. Съгласно Конвенцията против изтезанията и другите форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне, приета от Общото събрание на ООН на 10 декември 1984 год. и ратифицирана у нас с Указ 3384 на Държавния съвет на НРБ на 9 октомври 1986 година,

терминът изтезание означава всяко действие, с което умишлено се причинява болка на дадено лице, за да се получат от него или от трето лице сведения или признания, да бъде то наказано за действие, което то или трето лице е извършило, или в извършването на което е заподозряно, или да бъде то или трето лице сплашвано или принуждавано, или по каквато и да е причина, основаваща се на каквато и да е дискриминация, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или от друго официално действащо лице, или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които се причиняват единствено от законни санкции и които са присъщи за тези санкции или настъпват случайно от тях. Друго разпространено определение е прието в Т. декларация на Световната Медицинска Асоциация от 1975 год. Според нея изтезанието е съзнателно, систематично или без определена последователност причиняване на физическо или душевно страдание, от едно или повече лица, действащи самостоятелно или по заповед на овластено лице, целящо да принуди друго лице да съобщи информация, да направи признание или с някаква друга цел. „Други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание“ означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, когато такава болка или страдание се причинява от длъжностно лице или друго официално действащо лице или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които произтичат единствено от законни санкции и които са присъщи на тези санкции или настъпват случайно при тях. Основно задължение на упражняващия ръководство и контрол върху дейността на

местата за лишаване от свобода държавен орган е да следи и да предотвратява всяко унижаване на човешкото достойнство на лицата, чиято лична свобода е ограничена с наложеното им наказание.

Не се доказва ищецът да е поставен в неблагоприятни условия по смисъла на [чл. 3 от ЗИНЗС](#), което само по себе си да представлява третиране способно да породи у него емоционално и морално страдание, стрес и безпокойство, каквито той твърди и да доведе до претърпени от него вреди.

Не се доказва и нарушение на нормата на чл.3 от ЗИНЗС сочеща,че осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. По аргумент от нормата на чл.3,ал.2 от ЗИНЗС,за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

С оглед на всичко изложено дотук, настоящият съдебен състав намира, че не са налице елементи от фактическия състав на чл.284 от ЗИНЗС- бездействие на длъжностните лица на ответника по иска да осигурят зачитане на работни дни на ищеца , да е дискриминиран и заплашван пред всички, през посочените в исковата молба периоди, вследствие на това бездействие за ищеца да е настъпила вреданеимуществена, която да е пряка и непосредствена последица от това бездействие, и която вреда следва да бъде репарирана. Вредата не е пряка и непосредствена последица от бездействието на длъжностни лица на ответника и не се намира в причинна връзка с него. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоположния резултат/. Не се доказва и наличие на причинна връзка между незаконосъобразното бездействие и твърдените вреди.

Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално,типично,адекватно,а не по изключение.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоположния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоположността на поведението на деликвента и вредите".е налице причинна връзка по [чл. 4 от ЗОДОВ](#). Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоположния резултат. В конкретния случай, вредите,които се претендират не са пряка и непосредствена последица от лошите условия в следствения арест и в Затвора- [населено място]. Вредата е неблагоприятна последица,която накърнява правната сфера на едно лице.Вредите

се делят на две големи групи: имуществени(материални) вреди и неимуществени (морални) вреди.Имуществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата.Това са правото на собственост,ползване,строеж,сервитут,правото на надстройкаване,пристройкаване,подстройкаване,различните субективни права на вземане, наследствени права и т.н.При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди. От своя страна, имуществените вреди се делят на претърпени загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имуществото на лицето, която се получава след неизпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имущество на страната след неизпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. Пак в ТР № 1/15.03.2017 година на ВАС е посочено, че делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са иски произходства,те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от неправомерно увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване,поради което и съдът,спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение.

Незаконнообразно действие, респективно незаконнообразно бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод административна дейност могат да бъдат само – фактическо/ материално действие/ ,което се предприема без правно основание- нормативен или административен акт, бездействие, изразяващо се в неизвършване на фактическо действие, което органът или длъжностното лице са задължени да извършат по силата на закона, бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Незаконнообразно е всяко бездействие,представляващо неизвършване на фактически действия в противоречие с предписано от императивна норма задължение и бездействието е основание за отговорност, когато се изразява в неизпълнение на административни правомощия, възложени по силата на служебно или трудово правоотношение в държавна или общинска администрация. Преценката за наличието на бездействие следва да бъде направена след анализ на нормативно установеното задължение или възможност за действие. Задълженията като дължими фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактни, а конкретно регламентирани в Конституцията, в законите и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да са отграничени, когато тяхното неизпълнение влече последиците на отговорността по чл.1 от ЗОДОВ/ респективно по чл.284 от ЗИНЗС/. Незаконнообразното действие по смисъла на чл.1 от ЗОДОВ не може да бъде юридическо или правно действие, защото юридическото действие трябва предварително да бъде отменено като административен акт, за да е допустимо сезирането на съда с посоченото основание чл.1 от ЗОДОВ и чл.284 от ЗИНЗС.

Всичко това сочи, че искът е недоказан и неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

По иска за заплащане на законната лихва от датата на постъпване на работа до окончателното изплащане на сумата .

Задължението за лихва има акцесорен характер и следва съдбата на главното вземане и предвид неоснователността и недоказаността на иска за обезщетение, то и този иск е неоснователен и недоказан.

В съответствие с разпоредбата на чл 286,ал.2 от ЗИНЗС, когато искът се отхвърли

изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. Разноските се заплащат от ищеца и при оттегляне на иска изцяло или при отказ от иска изцяло обстоятелството, че искът е отхвърлен изцяло. По силата на алинея трета на чл.286 от ЗИНЗС, когато искът се уважи изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, когато е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. Тъй като нормата на чл.286 от ЗИНЗС е специална и в нея не съществува празнота, както и с оглед практиката на ЕСПЧ, настоящият съдебен състав намира, че претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е неоснователна и не подлежи на уважаване.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК, вр.с чл.284 и сл. от ЗИНЗС, Администра тивен съд С.-град

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА В. Г. П. от [населено място] срещу ГДИН за заплащане на обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди в размер на 30 000 лева, изразяващи се в незначитане на работни дни и непоставяне на кръстчета за извършената от него работа в периода от 15.12.2021 година до 26.08.2022- 50 работни дни, когато е бил назначен на работа „ Отговорник хранителен склад“ и в периода от 16.09.2022 година до 28.11.2022 година, като е ощетен е с 22 кръстчета, когато е бил назначен на длъжност „Помощник- отчетник – техническа служба“, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на постъпването му на работа-15.12.2021 година до окончателното изплащане на сумата.

ОТХВЪРЛЯ ИСКАНЕТО НА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ“ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“ ГР.С. ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ЮРИСКОНСУЛТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ТРИЧЛЕНЕН СЪСТАВ НА АСГГ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото, съгласно разпоредбата на чл.285,ал.2 от ЗИНЗС.

СЪДИЯ: